

ZN-III.9532.8.2014.6

Pani
Wiesława Rogacka-Derewnicka
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Mossego 14
62-065 Grodzisk Wlkp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Wielkopolskim przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – starszy specjalista, Dorota Michalska – starszy specjalista, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz oraz Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 17.11.2014 r. nr KN-II.0030.713.2014.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole podpisanym w dniu 06.02.2015 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Wielkopolskim nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W składzie Powiatowego Zespołu brakuje Sekretarza spełniającego wymogi § 21 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Przewodnicząca Powiatowego Zespołu zatrudniona jest na ½ etatu. Przewodnicząca Zespołu upoważniała członków Zespołu: Monikę Bamber, Jana Brudło oraz Kamilę Wieszczezyńską do załatwiania spraw w jej imieniu w zakresie określonym przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* jedynie na czas urlopu.

Ze względu na rolę rzeczywistego kierowania zespołem przez Przewodniczącą Zespołu, reprezentowania go na zewnątrz, organizowania obsługi administracyjno-biurowej Zespołu oraz nałożone na przewodniczącą zespołu zadania takie jak: wydawanie orzeczeń o umorzeniu postępowania, wydawanie postanowień w sprawie uchybienia terminu do wniesienia odwołania, odmowy przywrócenia terminu do wniesienia odwołania, przywrócenia terminu do wniesienia odwołania, niedopuszczalności wniesienia odwołania, zawiadamianie o niezalutwieniu sprawy w terminie oraz o wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia, za nieprawidłowe należy uznać pełnienie funkcji przewodniczącego zespołu w ramach zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie kontroli zweryfikowano 51 losowo wybranych akt spraw.

We wszystkich kontrolowanych sprawach Przewodnicząca Powiatowego Zespołu wyznaczała lekarza przewodniczącego składu orzekającego o specjalności wynikającej ze wstępnej weryfikacji dokumentacji. Jednak w 4 sprawach wyznaczyła samą siebie na lekarza przewodniczącego składu orzekającego, natomiast w 11 sprawach na lekarza przewodniczącego składu orzekającego wyznaczyła swojego męża.

Za nieetyczne i nieprawidłowe należy uznać wyznaczanie przez Przewodniczącą Zespołu siebie bądź małżonka na przewodniczącego składu orzekającego, gdyż narusza to zasadę bezstronności zarówno wobec pozostałych członków Powiatowego Zespołu jak i wobec osób, których dotyczy orzeczenie. Powołanie członków składu orzekającego nie powinno budzić wątpliwości, powinno być transparentne i zgodne z zasadą etyki stosowaną w kontrolowanej jednostce.

Wyznaczenie przez Przewodniczącą Powiatowego Zespołu lekarza do wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej nie następuje w formie pisemnej, co wprawdzie nie stanowi naruszenia przepisów procedury orzeczniczej, jednakże dla celów dowodowych uniemożliwia weryfikację czynności wyznaczenia.

Ponadto w 43 sprawach w sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu nie zawiadamiała odrębnym pismem osoby zainteresowanej o konieczności jej uzupełnienia oraz nie wyznaczała terminu złożenia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Z analizy akt postępowania orzeczniczego poddanych kontroli wynika, że w części spraw Powiatowy Zespół nie dochowuje ustawowego jednomiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego* na rozpatrzenie wniosku o wydanie orzeczenia. Jednakże w każdym przypadku nierozpatrzenia wniosku w terminie Powiatowy Zespół zawiadamia przed jego upływem o niezałatwieniu sprawy w terminie oraz o wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia, zgodnie z przepisem § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia oraz art. 36 § 1 w zw. z art. 35 *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Jednak w 11 sprawach druk zawiadomienia o niezałatwieniu sprawy w terminie nie został wygenerowany z Elektronicznego systemu EKSMOON. Ponadto w przedmiotowych zawiadomieniach nie wskazano przyczyny niezałatwienia sprawy w terminie, co narusza art. 36 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego*

Analiza merytoryczna ocen sporządzanych przez doradcę zawodowego wykazała, że w 17 z 21 kontrolowanych sprawach oceny były wewnętrznie sprzeczne, częściowo nieczytelne, niekompletne, a uzasadnienia proponowanego rozstrzygnięcia ogólnikowe. Ponadto w 2 sprawach ustalenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie znajdowało uzasadnienia w zgromadzonej dokumentacji.

Analiza merytoryczna 24 ocen sporządzanych przez pracownika socjalnego wykazała, że oceny były niepełne i niespójne merytorycznie. Zostały sporządzone pobieżnie i nierzetelnie, co skutkowało brakiem trafności orzeczniczej. Zapisy dokonywane w ocenach mają charakter szablonowy. W 22 sprawach ustalony przez pracownika socjalnego stopień niepełnosprawności był nieadekwatny do informacji zebranych w sporządzonej ocenie, dotyczących pełnienia ról społecznych, poruszania się, komunikowania z otoczeniem, prowadzenia gospodarstwa domowego przy uwzględnieniu zakresu niezbędnej opieki i/lub pomocy, jaka powinna być świadczona orzekanej osobie w celu jej poprawnego funkcjonowania.

Analiza merytoryczna 24 ocen sporządzanych przez psychologa wykazała, że w 1 sprawie wobec braku dokumentacji z leczenia psychiatrycznego kwalifikacja do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności była niezasadna. W 1 sprawie w ocenie sporządzonej przez psychologa nie odniesiono się w pełni do punktów VIII, XIII, XIV i XV. W 1 sprawie treść oceny sporządzonej przez psychologa nie korespondowała z końcową kwalifikacją do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 51 ocen sporządzanych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wykazała następujące nieprawidłowości. Oceny wypełniane są niedbale i w fragmentach nieczytelnie. W ocenach brakuje merytorycznego uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia, brak szczegółowego opisu naruszenia sprawności organizmu wynikającego z wymienionych schorzeń. Nie wpisywano szczegółowych informacji na temat stopnia naruszenia sprawności organizmu, który powodowałby brak możliwości zaspokajania przez osobę orzekaną bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych (samoobsługa, poruszanie się, komunikacja), z czego wynikałaby konieczność sprawowania nad osobą orzekaną stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji; w ocenach brak też danych na temat upośledzenia funkcji motorycznej osoby orzekanej w stopniu dającym podstawę do przyznania karty parkingowej.

W 3 sprawach w dokumentacji medycznej znajdowały się wpisy i zaświadczenia lekarza specjalisty, który był lekarzem przewodniczącym składu orzekającego, co stanowi naruszenie *art. 24 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego*.

W 2 sprawach, również pomimo wezwania do uzupełnienia dokumentacji medycznej, brak było załączenia jakiegokolwiek dokumentacji medycznej oraz wyników badań diagnostycznych, w aktach postępowania orzeczniczego znajdowało się jedynie zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, co stanowi naruszenie *§ 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

W 1 sprawie w aktach orzeczniczych poza wynikiem badania EKG brakowało dokumentacji medycznej z leczenia ambulatoryjnego.

W 1 sprawie mimo wezwania do uzupełnienia dokumentacji medycznej o: RTG kręgosłupa, RTG stawów biodrowych, konsultację ortopedyczną oraz konsultację okulistyczną – w aktach sprawy brak aktualnej dokumentacji medycznej zawierającej szczegółowe dane o leczeniu internistycznym i okulistycznym schorzeń współistniejących oraz brak wyników aktualnych zdjęć RTG.

Zastrzeżenia budzi fakt, że część dołączonych do akt postępowania orzeczniczego dokumentacji medycznej nie została prawidłowo uwierzytelniona.

W 1 sprawie na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego osoby orzekanej do znacznego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz § 29 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

W 1 sprawie na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego osoby orzekanej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz § 30 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

W 3 sprawach na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego osoby orzekanej do lekkiego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie, art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz § 31 ust. 1 w zw. z odpowiednio § 32 ust. 1 pkt. 4) oraz § 32 ust. 1 pkt. 1) rozporządzenia w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

Orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności co do zasady były doręczane prawidłowo, nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego – zgodnie z przepisem § 13 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Wyjątek stanowią 4 sprawy, w których orzeczenia zostały doręczone z uchybieniem terminu 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego.

W 1 sprawie Powiatowy Zespół niezgodnie z właściwością miejscową rozpatrzył wnioski o wydanie orzeczenia osoby przebywającej na obszarze właściwości Zespołu krócej niż dwa miesiące.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia:

1. Zgłosić powołanego zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności Sekretarza do odbycia szkolenia w Wojewódzkim Zespole zgodnie z § 21 ust. 2 ww. rozporządzenia.
2. Upoważnić członka Zespołu do załatwiania spraw w imieniu Przewodniczącego Powiatowego Zespołu w każdym czasie nie tylko na czas urlopu. Zabezpieczając w ten sposób ewentualną nieplanowaną nieobecność Przewodniczącego.
3. Zapewnić rzeczywiste kierowanie i nadzór nad Zespołem poprzez zwiększenie wymiaru czasu pracy Przewodniczącego Powiatowego Zespołu.
4. Wykluczyć sytuację wyznaczania Przewodniczącego Zespołu oraz członka rodziny Przewodniczącego Zespołu do składu orzekającego przez Przewodniczącego Zespołu jak również przez osobę działającą z upoważnienia Przewodniczącego Zespołu.
5. Wyznaczać, dla celów dowodowych, lekarza do wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej w formie pisemnej, co umożliwi weryfikację czynności wyznaczenia.
6. W sytuacji gdy lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdzi, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, zawiadamiać odrębnym pismem osoby zainteresowane o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.
7. Druk zawiadomienia o niezałatwieniu sprawy w terminie generować w Elektronicznym Systemie EKSMOON. Ponadto w przedmiotowym zawiadomieniu wskazywać przyczynę niezałatwienia sprawy w terminie.
8. Oceny doradcy zawodowego sporządzać zgodnie z § 20 pkt 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tak aby były spójne wewnętrznie, kompletne, czytelne i wyczerpująco uzasadnione.
9. Ustalać umiarkowany stopień niepełnosprawności przez doradcę zawodowego zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

oraz § 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

10. Oceny pracownika socjalnego sporządzać zgodnie z § 20 pkt 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tak aby były pełne, spójne merytorycznie, zindywidualizowane a stopień niepełnosprawności przez pracownika socjalnego ustalać zgodnie z kryteriami określonymi odpowiednio w art. 4 ust. 1, art. 4, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 29, 30, 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
11. Zobowiązuje XXX, XXX oraz XXX do odbycia szkolenia doształcającego w Wojewódzkim Zespole.
12. Oceny psychologa sporządzać zgodnie z § 20 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności a umiarkowany stopień niepełnosprawności ustalać zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
13. Na przewodniczącego składu orzekającego wyznaczać lekarza, który nie uczestniczył w diagnostyce lub leczeniu strony a w przypadku istnienia okoliczności które mogą wywołać wątpliwość, co do bezstronności lekarza wyłączyć go od udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).
14. Oceny stanu zdrowia przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego sporządzać zgodnie z § 20 pkt 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w sposób staranny i czytelny. Uzasadniać merytorycznie podjęte rozstrzygnięcie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego w szczególności wskazując fakty, które uznano za istotne w sprawie i udowodnione oraz dokumenty potwierdzające ustalenie lub odmowę ustalenia niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności lub wskazań do ulg i uprawnień. Szczegółowo opisywać naruszenia sprawności organizmu wynikające z wymienionych schorzeń. Opisywać szczegółowe informacje na temat stopnia naruszenia sprawności organizmu, który wpływa na ustalenie treści i wskazań orzeczenia.

15. Stopień niepełnosprawności przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego ustalać zgodnie z kryteriami określonymi odpowiednio w art. 4 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz § 29, 30, 31, rozporządzenia w sprawie *orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.
16. Powoływać do składów orzekających pedagoga.
17. Do akt sprawy dołączać jedynie dokumentację medyczną prawidłowo uwierzytelnioną.
18. Orzeczenia doręczać w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego, zgodnie z § 13 ust. 5 rozporządzenia w sprawie *orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.
19. Każdorazowo badać właściwość miejscową Powiatowego Zespołu do rozpatrzenia sprawy, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Do wiadomości:

1. Pan
Mariusz Zgaiński
Starosta Grodziski
ul. Żwirki i Wigury 1
62-065 Grodzisk Wielkopolski